

Hanna Filipkowska

"Conrad i Polska", Jerzy Pietrkiewicz, "Twórczość" nr 1 (1974) : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 17/53, 229

1974

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

(II) PIETRKIEWICZ Jerzy: Conrad i Polska. "Twórczość" 1974 nr 1 s. 71-81.

Praca ukazuje Conrada jako jednego z wielu "dobrowolnych wygnańców, badających z daleka sumienia swoich narodów". Stosunek Conrada do Polski porównany tu jest z postawą Chopina i Norwida, którzy podobnie jak autor "Lorda Jima" dojrzewali w obcym środowisku. Dramatyczność tej postawy, kształtującej się w ustawicznym napięciu między idealizacją a zaostrzonym krytycyzmem wynikłym z oddalenia, buntem wobec własnego narodu i poczuciem solidarności, przedstawia autor jako zasadniczy czynnik w kształtowaniu się osobowości tych twórców. Szczególną powściągliwość Conrada, jego milczenie w sprawach polskich, tłumaczy sytuacją pisarza, którego integracja z kulturą nowej ojczyzny dokonywała się w niezwykle trudnych warunkach przecięzania bariery językowej.

BP/53/61

H.P.

(II) PIWIŃSKA Marta: "Cukiernia ciast trujących". "Dialog" 1974 nr 3 s. 89-94.

Przedmiotem rozważań są tu dwa nowe dramaty polskich autorów: "Białe małżeństwo" Różewicza i "Okapi" Grochowiaka. Utwory te umieszcza autorka w tradycji polskich buntów i rewizji literackich, skierowanych przeciwko fałszom i zmyśleniom kultury narodowej, a równolegle - przeciw fałszom i zmyśleniom psychiki społecznej. Ich wspólnym tematem jest modernizm, pojmowany jako formacja kulturowa, naznaczona nieautentycznością, oderwana od życia i dlatego stale przez życie - przez jego korygujące oddziaływanie - zagrożona. Między pustym idealizmem a zwierzęcą materialnością rozpięta była epoka, którą opisują Różewicz i Grochowiak. Między tymi biegunami rozpięta jest również współczesność. Powrót do czasów secesji jest, zdaniem autorki, powrotem do własnych źródeł, jest poszukiwaniem zwierciadła.

BP/53/62

A.S.